

Замонавий илм-фаннинг ёшлар ҳаётидаги аҳамияти

Муҳтарам жамоат! Маълумки, Ислом дини инсонларни илм олишга кенг тарғиб қилади. Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васалламга нозил қилинган дастлабки оятларда ўқишга буюрилишнинг ўзи ҳам Ислом илму-маърифат дини эканининг ёрқин далилидир.

Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васалламдан ривоят қилинган кўплаб ҳадиси шарифларда ҳам илмга тарғиб қилинган ва илм эгалари макталган. Жумладан, Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам илм ўрганишга тарғиб қилиб, шундай деганлар:

طَلَبُ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ. (رَوَاهُ الْإِمَامُ ابْنُ مَاجَةَ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ)

яъни: “*Ҳар бир мусулмон кишига илм талаб қилиш фарздор*”, – дедилар (Имом Ибн Можа ривояти).

Ибн Аббос розияллоҳу анҳудан ривоят қилинган бошқа ҳадиси шарифда Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам бундай деганлар:

مَنْ جَاءَ أَجَلَهُ وَهُوَ يَطْلُبُ الْعِلْمَ لِقَى اللَّهَ تَعَالَى وَلَمْ يَكُنْ بَيْنَهُ وَبَيْنَ النَّبِيِّنَ إِلَّا دَرَجَةُ النَّبَوَّةِ (رَوَاهُ الْإِمَامُ الطَّبْرَانِيُّ).

яъни: “*Ким илм талаб қилаётган вақтида ажали етиб қолса, Аллоҳ таолонинг ҳузурида у билан пайғамбарлар ўртасини фақат пайғамбарлик даражасигина ажратиб туради*” (Имом Табароний ривояти).

Илм йўлида пок ният ва ихлос билан ҳаракат қилиш бандага жаннат йўлини осон қилади. Ҳадиси шарифда шундай дейилади:

”وَمَنْ سَلَكَ طَرِيقًا يَلْتَمِسُ فِيهِ عِلْمًا، سَهَّلَ اللَّهُ لَهُ طَرِيقًا إِلَى الْجَنَّةِ”

(رواه الامام مسلم عن أبي هريرة رضي الله عنه)

яъни: “*Ким илм излаб йўлга чиқса, Аллоҳ унга жаннат йўлини осон қилиб қўяди*” (Имом Муслим ривояти).

Муҳтарам азишлар! Дунёда илм-фан шиддат билан ривожланмоқда, ҳар куни кашфиётлар қилинмоқда. Лекин шу кашфиётларнинг қанча қисми мусулмонлар ҳиссасига тўғри келмоқда? Афсуски, бу нисбат жуда кам бўлиб, бизни огоҳликка, илм-фан билан жиддийроқ шуғулланишга ундайди. Тарихда мусулмон олимлари дунё халқларига кўплаб кашфиётларни тақдим этганлар. Кашфиётларнинг кўпи аниқ фанларга тўғри келган, яъни математика, геометрия, астрономия, физика, кимё ҳамда тиббиёт фанлари ривожланган.

Бугунги кун ёшларига жуда кўп имкониятлар яратиб берилган. Ёшларимиз бу имкониятлардан оқилона ва тўғри фойдаланишлари лозим. Лекин, минг афсуслар бўлсинки, баъзиларнинг фарзандлари, хоссатан, мактаб ёшидагилар вақтларининг аксарини интернет ва компьютер ўйинлари (playstation) клубларида ҳар хил ножўя ўйин ўйнаб, инсоннинг қалби ва имонига зарар келтирадиган расм ва видеоларни томоша қилиб ва тўғри йўлдан адаштирувчи нотаниш кишилар

билан суҳбат ўтказиб, умрларининг олтин даврини зое қилмоқдалар. Ваҳолангки, бу даврда вақтнинг қадрига етиш, ундан унумли фойдаланиш лозим.

عَنْ الْحَسَنِ الْبَصْرِيِّ: الْعِلْمُ فِي الصِّغَرِ، كَالنَّقْشِ فِي الْحَجَرِ

яъни: Ҳасанул Басрийдан ривоят қилинади. У зот: “Ёшликда ўрганилган илм тошга ўйилган нақш кабидир”, – деганлар.

Улуғ аждодларимиз айтишган:

"الْوَقْتُ كَالسَّيْفِ إِنْ لَمْ تَقْطَعْهُ قَطَعَكَ"

яъни: “Вақт қилич кабидир, агар сен уни ўз вақтида кесмасанг, у сени кесади”.

Барчамиз ёш авлод таълим-тарбияси борасидаги давлатимиз олиб бораётган изчил ислохотларни амалга оширишда ўзаро ҳамжиҳатлик руҳида саъю-ҳаракат қилсак, бу борадаги дунёқараш ва тасаввурларни тубдан ўзгартирсак, кўзланган мақсад ва натижаларга эришамиз. Аллоҳ таоло марҳамат қилиб айтади:

...إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّى يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ ... (سورة الرعد/11)

яъни: “...Албатта, Аллоҳ бирор қавм ўзларидаги нарсани (неъматларга нисбатан муносабатни) ўзгартирмагунларича, улардаги нарсани (ҳолатни ёмон ҳолатга) ўзгартирмас...” (Раъд сураси, 11-оят).

Ҳар қандай жамиятнинг олимлари, зиёлилари, айниқса, ота-оналар миллатнинг маънавий дунёси қашшоқланмаслиги, ахлоқи бузилмаслиги, сохта ва бузғунчи эътиқодлар ва маданиятлар таъсирига тушиб қолмаслигига масъулдирлар. Фарзандларимизга мактабга бориб таълим олиш ҳам ибодат эканини етказишимиз керак. Ёшларнинг мактабда берилаётган дарсларни пухта ўзлаштиришларига алоҳида эътибор қаратиш ҳар бир ота-она ва устозларнинг масъулиятидир. Уларни ўз ҳолларига ташлаб қўйиб, қаерда юргани, кимлар билан ўртоқлашаётгани, нималарга қизиқаётганидан огоҳ бўлмасликнинг оқибати аянчли бўлади. Аллоҳ асрасин!

Хулоса шуки, динимиз бизга илмнинг турли соҳаларини ўзлаштиришга буюради. Ҳар бир киши ўз соҳасининг билимдони бўлсин ва шу йўналишда жамиятга фойдаси тегсин, ўзгаларнинг оғирини енгил қилсин.

Аллоҳ таоло ёшларимизни камолотга эришишини, аждодларига муносиб авлод бўлишини насиб қилсин. Омин!

